

မှတ်ပုံတင်စစ်ဆေးခြင်းသည် ငွေညှစ်ရန်အတွက်သာဖြစ်

တမျက်နာ (၂) သို့

“ INSIDE ”

အထွေထွေကုန်ဈေးနှုန်း မြင့်တက်နေချိန်တွင် မူးယစ်ဆေးပြားများကို ဈေးပေါ်ပေါ်ဖြင့် ဝယ်ယူနိုင်

တမျက်နာ (၄) သို့

လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တစ်ခုက ရေးတောင်ပိုင်းကျေးရွာ (၂) ရွာမှ ကျပ်သိန်း (၇၀၀) ဆက်ကြေးတောင်း

တမျက်နာ (၅) သို့

မော်လမြိုင်တွင် စက်သုံးဆီ ပြတ်လပ်၊ အငှားယာဉ်မောင်းသူများ အကြပ်တွေ့

တမျက်နာ (၆) သို့

ကျောင်းထွက်နှုန်းမြင့်မားလာသည်နှင့်အတူ ကလေးလုပ်သားများလည်း များပြားလာ

တမျက်နာ (၇) သို့

နိုင်ချမ်းခေါင်းဆောင်သည့် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့က ရေးမြို့နယ်တောင် ပိုင်းကျေးရွာ များထဲမှ ဆက်ကြေးဆက်တိုက်ကောက်ခံလာ

တမျက်နာ (၈) သို့

အစိုးရလျှပ်စစ်မီးဖြင့် စည်းရုံးသော်လည်း ရေးစစ်ကောင်စီ ကို ယုံကြည်သူ မရှိ

ဧပြီ ၂၂၊ ၂၀၂၂

မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ်ရှိ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် ရေးပြည်သူ များအနေဖြင့် အစိုးရလျှပ်စစ်မီးကို မကြာမီအချိန်တွင် ရရှိသုံးစွဲနိုင်တော့မည် ဖြစ်ကြောင်း ရေးမြို့နယ်စစ်ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များက မကြာခဏ စည်းရုံးပြော ဆိုနေသော်လည်း ယုံကြည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မရှိကြောင်း ဒေသခံ တစ်ဦးက မွန်လူထုအသံကို ပြောပါသည်။

တမျက်နာ (၃) သို့

မှတ်ပုံတင်စစ်ဆေးခြင်းသည် ငွေညှစ်ရန်အတွက်သာဖြစ်

မတ် ၁၅၊ ၂၀၂၂

လာမည့် ၂၀၂၂ ဧပြီလ (၁) ရက်နေ့မှစ၍ ခရီးသွားရာတွင်လည်းကောင်း၊ ခေတ္တတည်းခိုရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဆက်စပ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်းကောင်း(အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနသို့မဟုတ်သက်ဆိုင်ရာနယ်မြေရဲစခန်းက ထုတ်ပေးသည့်) ထောက်ခံစာများပြသပြီး လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို လက်ခံတော့မည်မဟုတ်ဘဲ ပြည်သူများအနေဖြင့် ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် နိုင်ငံသားစစ်ဆေးကန့်သတ်ခြင်း(မှတ်ပုံတင်) တစ်မျိုးတည်းကိုသာ ပြသစစ်ဆေးခံရမည်ဖြစ်ကြောင်း စစ်ကောင်စီလက်အောက်ခံ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနက မတ်လ (၅) ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။

ထိုသို့ မှတ်ပုံတင်တစ်မျိုးတည်းကိုသာ ပြသပြီး အစစ်အဆေးခံရန် အမိန့်ထုတ်ခြင်းသည် စစ်သားနှင့် ရဲတပ်သားများက ပြည်သူများကို ငွေညှစ်နိုင်ရန် လမ်းကြောင်းတစ်ခုဖန်တီးပေးလိုက်ခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း ပြည်သူများက ဝေဖန်နေကြသည်။

ထုတ်ပြန်ချက် အသက်မဝင်မီ ယခုအချိန်ကတည်းကပင် စစ်သားနှင့်ရဲများက ခရီးသွားပြည်သူများကို စစ်ဆေးရေးဂိတ်များတွင် တားဆီးစစ်ဆေးပြီး ငွေကြေးတောင်းခံလျက်ရှိကြောင်းကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ရသူများက မွန်လူထုအသံကို ပြောပါသည်။

"ဘုရားဖူးတွေက ကျွန်တော့်ကားကို ငှားတယ်၊ လူများတယ်ဆိုပြီး သက်ဆိုင်ရာလူကြီးကို သွားပြောဖို့ သူတို့(ဂိတ်ကလုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်တွေ)က ပြောတယ်။ အဲရောက်တော့ လက်ဖက်ရည်ဖိုး (၅,၀၀၀) ပေးရမယ်လို့ ပြောတယ်။ မပေးချင်တော့ ယာဉ်လိုင်စင်၊ လူ(ယာဉ်မောင်း)လိုင်စင် အကုန်ပြတယ်။ သူတို့ပြောတာက ဒီလိုဒီလိုမဟုတ်ဘဲ ဒီအတိုင်းပဲ တောင်းတာတဲ့။ အဲတော့ ပြောစရာစကားကုန်ပြီး ဒီအတိုင်းပဲ ပေးခဲ့ရတာပေါ့။ ကျွန်တော်မြင်တာတော့ တခြားကားတွေကိုလည်း (၁,၀၀၀)

(၂,၀၀၀) ကနေ (၅,၀၀၀) အထိ တောင်းနေတာပဲ" ဟု မွန်ပြည်နယ် ရေးတောင်းပိုင်းမှ ယာဉ်မောင်းတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြပြီး ငွေညှစ်ငွေတောင်းခြင်းကို ခရီးသွားပြည်သူ အတော်များများက ကြုံတွေ့နေရပြီး တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု ပျက်ပြားနေသဖြင့် အဆိုပါမတရားမှုကို တိုင်ကြားနိုင်ခြင်း မရှိချေ။

"မနေ့က သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် ကြာအင်းဆိပ်ကြီးကနေ မုဒုံကို သွားတာ၊ ဆိုင်ကယ်လိုင်စင်မရှိလို့ဆိုပြီး ဗမာစစ်တပ်ဂိတ်က ငွေငါးသောင်း တောင်းတယ်။ မပေးနိုင်ရင်ပေးမသွားဘူး။ ဖမ်းမှာဆီးမှာကြောက်လို့ ငါးသောင်း ပေးလိုက်ရတယ်" ဟု ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်မှ လူငယ်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

စစ်ကောင်စီအနေဖြင့် အာဏာသိမ်းခဲ့သည်မှာ တစ်နှစ်ကျော်ကြာမြင့်ခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံတည်ငြိမ်အောင် အုပ်ချုပ်နိုင်စွမ်းမရှိဘဲ မြို့ဝင်မြို့ထွက်များတွင် စစ်ဆေးရေးဂိတ်စခန်းများ ထားရှိကာ စစ်ဆေးမေးမြန်းမှုများကို တင်းတင်းကြပ်ကြပ် လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

ထိုသို့စစ်ဆေးရာတွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြပြီး ငွေညှစ်ငွေတောင်းခံမှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသကဲ့သို့ ယာဉ်ပေါ်တွင်တင်ဆောင်လာသည့် ကုန်ပစ္စည်းများကိုလည်း အဓမ္မယူငင်လျက်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

"မနေ့က သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် ကြာအင်းဆိပ်ကြီးကနေ မုဒုံကို သွားတာ၊ ဆိုင်ကယ်လိုင်စင်မရှိလို့ဆိုပြီး ဗမာစစ်တပ်ဂိတ်က ငွေငါးသောင်း တောင်းတယ်။ မပေးနိုင်ရင်ပေးမသွားဘူး။

ဖမ်းမှာဆီးမှာကြောက်လို့ ငါးသောင်း ပေးလိုက်ရတယ်"

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

စစ်ကောင်စီက ညအချိန်ရှာဖွေမှုများ ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင် လာသဖြင့် ပြည်သူလူထုအကြား စိုးရိမ်ထိတ်လန့်မှု ဖြစ်ပွား

ဧပြီ ၂၂၊ ၂၀၂၂

မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ်ရှိ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် ရေးပြည်သူများအနေဖြင့် အစိုးရလျှပ်စစ်မီးကို မကြာမီအချိန်တွင် ရရှိသုံးစွဲနိုင်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း ရေးမြို့နယ်စစ်ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များက မကြာခဏ စည်းရုံးပြောဆိုနေသော်လည်း ယုံကြည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မရှိကြောင်း ဒေသခံတစ်ဦးက မွန်လူထုအသံကို ပြောပါသည်။

ရေးမြို့နယ်တွင်ပြုလုပ်သည့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတိုင်းတွင် “အစိုးရလျှပ်စစ်မီး မကြာမီရရှိတော့မည်၊ စစ်ကောင်စီဘက်က ကြိုးစားလုပ်ဆောင်နေသည်” ဟု ရေးစစ်ကောင်စီက သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်စစ်ကောင်စီက သော်လည်းကောင်း ထပ်ခါတလဲလဲ ပြောဆိုနေသည်။

“ရေးမြို့နယ်က အစိုးရလျှပ်စစ်မီး ရရမယ်ဆိုတာက ဒီမိုကရေစီအစိုးရလက်ထက်တုန်းကလည်း ခဏခဏ ပြောနေတာပဲ။ အခုစစ်ကောင်စီကျပြန်တော့လည်း “အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ လုပ်နေပြီ” လို့ ပြောလာပြန်တယ်။ မော်လမြိုင်၊ မုဒုံ၊ သံဖြူဇရပ်တို့မှာတောင် မီးအချိန်ပြည့်မပေးနိုင်တာ၊ ရေးမှာ မကြာခင် မီးရတော့မယ်ဆိုတဲ့စကားကတော့ နားဝင်ချို့အောင် ပြောတာပဲနေမယ်။ လက်တွေ့မှာ ဘယ်လိုမှ မဖြစ်နိုင်ဘူး” ဟု ရေးစစ်ကောင်စီနှင့်နီးစပ်သူ ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

“

QUOTE

“အစိုးရလျှပ်စစ်မီး မကြာမီရရှိတော့မည်၊ စစ်ကောင်စီဘက်က ကြိုးစားလုပ်ဆောင်နေသည်”

”

အာဏာသိမ်းပြီး တစ်နှစ်ကျော်အကြာတွင် စစ်ကောင်စီအနေဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို အလှည့်ကျသာ ပေးဝေနိုင်တော့သည်။ သင်္ကြန်ပွဲတော်ကာလအတွင်း လျှပ်စစ်မီးကိုပုံမှန်ပေးဝေခဲ့သော်လည်း ပွဲတော်ကာလအလွန်တွင်မူ နဂိုမူလအလှည့်ကျစနစ်အတိုင်းသာ ပြန်လည်ပေးဝေလျက်ရှိသည်။

“မော်လမြိုင် မုဒုံ သံဖြူဇရပ်က လုပ်ငန်းရှင်တွေတောင် မီးပုံမှန်မရလို့ စိတ်ညစ်နေတာ၊ ရေးမှာ မကြာမီ မီးရတော့မယ်ဆိုတာကတော့ အပြောပဲ ရှိမှာပေါ့။ ပြည်သူကို စကားချို့သွေးတာပဲ နေမယ်။ အခုလက်ရှိအခြေအနေနဲ့ကတော့ ဘယ်လိုမှဖြစ်မလာနိုင်ဘူး” ဟု ရေးတောင်ပိုင်း ကျေးရွာတစ်ရွာမှ ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ရေးမြို့နယ်သည် အစိုးရလျှပ်စစ်မီး မရရှိသေးသဖြင့် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများက ဖြန့်ဖြူးရောင်းချသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို ဝယ်ယူသုံးစွဲနေရပြီး ဓာတ်အား (၁) ယူနစ်ကို ကျပ် (၁,၀၀၀) ဝန်းကျင်အထိ ပေးချေနေရသည်။

အထွေထွေကုန်ဈေးနှုန်း မြင့်တက်နေချိန်တွင် မူးယစ်ဆေးပြားများကို ဈေးပေါ်ပေါ်ဖြင့် ဝယ်ယူနိုင်

ဧပြီ ၆၊ ၂၀၂၂

စစ်အာဏာသိမ်းမှု၏ နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက် အနေဖြင့် မွန်ပြည်နယ်အပါအဝင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးတွင် အထွေထွေကုန်ဈေးနှုန်း အဆမတန်မြင့်တက် လျက်ရှိနေသော်လည်း မွန်ပြည်နယ်တွင် မူးယစ်ဆေးပြားများမှာ ဈေးနှုန်းကျဆင်းပြီး ဈေးနှုန်းသက်သာစွာ ဝယ်ယူရရှိနေကြောင်း မူးယစ်ဆေးပြား ဝယ်ယူသုံးစွဲနေသူ လူငယ်များက မွန်လူထုအသံကို ပြောပါသည်။

ယခင်က မူးယစ်(WY) ဆေးပြား (၁) ပြားကို ငွေကျပ် တစ်ထောင်(၁,၀၀၀)ကျော် ပေးဝယ်ခဲ့ရသော်လည်း လက်ရှိ အချိန်တွင် ဆေးပြား (၁) ပြားကို ငွေကျပ် (၈၀၀) ဝန်းကျင်ဖြင့် ရောင်းချနေသည်ဟု သိရသည်။

“လုပ်တဲ့သူတွေက အရည်အသွေးလျော့ထားလား မပြောတတ်ဘူး။ ခုဆို တစ်ပြားဆို (၈၀၀) (၉၀၀) ပဲ ရှိတော့တယ်။ သုံးရတာတော့ အရင်အတိုင်းပါပဲ။ အခုဆေးပြားတွေကပိုတောင် ပြင်းတယ်လို့ ပြောတဲ့သူတွေတောင် ရှိတယ်” ဟု မူးယစ်ဆေးပြား ဝယ်ယူသုံးစွဲနေသူ မုဒုံမြို့နယ်မှ လူငယ်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

မူးယစ်ဆေးပြားများ ဈေးနှုန်းကျဆင်းလာသည့်အပြင် စစ်ကောင်စီက လုံခြုံရေးတင်းကြပ်နေသည့်ကြားကပင်ဆေးပြား

များကို လွယ်ကူစွာဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်ဟု ဒေသခံများက ပြောပါသည်။

“ဒီလောက်စစ်နေတာတောင်မှ ဆေးပြားတွေကို ပိုပြီး တော့ လွယ်လွယ်ဝယ်လို့ရနေတယ်။ ဆေးပြား ရောင်းဝယ်တဲ့ လမ်းကြောင်းက သပ်သပ်ရှိတယ်။ ရောင်းသူနဲ့ဝယ်သုံးသူကြား မှာလည်း သူ့အဆက်အသွယ်နဲ့သူ၊ ဘယ်လောက်ပေါ့လဲ ပြောမနေနဲ့တော့၊ တစ်ပြည်လုံး ပျံ့နေပြီ” ဟု ဆေးပြားသုံးစွဲသူ လူငယ်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ယခုအချိန်တွင် မွန်ပြည်နယ်၌ ရှင်ပြုရဟန်းခံပွဲများ အများအပြားကျင်းပလျက်ရှိရာ မူးယစ်ဆေးပြားများအပြင် ဘိန်းစာရွက်သုံးစွဲမှုပါ ပိုမိုမြင့်တက်လာသည်။

မွန်ပြည်နယ်တွင် အလှူမင်္ဂလာပွဲနှင့် ဧည့်ခံပွဲများ၌ဆေးပြားနှင့် ဘိန်းစာရွက်ပြုတ်ရည်သည် မပါမဖြစ်သော ဧည့်ခံပစ္စည်းများဖြစ်ပြီး ထိုသို့တည်ခင်းဧည့်ခံခြင်းသည် ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးစံတစ်ခုကဲ့သို့ပင် အမြစ်တွယ်နေကြောင်း သိရသည်။

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တစ်ခုက ရေးတောင်ပိုင်းကျေးရွာ (၂) ရွာမှ ကျပ်သိန်း (၇၀၀) ဆက်ကြေးတောင်း

ဧပြီ ၁၉၊ ၂၀၂၂

နိုင်ချန်းခေါင်းဆောင်သည့် “ရာမညတပ်မတော်” ဟု အမည်ရသည့် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တစ်ခုက မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ်တောင်ပိုင်း ဟံင်နှင့် ကော့လှိုင်းကျေးရွာများမှ ကျပ်သိန်း (၇၀၀) ဆက်ကြေးတောင်းခံထားကြောင်း သိရသည်။

အဆိုပါလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့သည် ပြီးခဲ့သည့် ဧပြီလ (၁၂) ရက်နေ့တွင် ဟံင်ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကို ဝင်ရောက် စီးနင်းပြီး မြန်မာနိုင်ငံတော်အလံကိုလည်း ခြေဖြင့်နင်းချေခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဟံင်နှင့် ကော့လှိုင်းကျေးရွာ (၂) ရွာအနေဖြင့် ၎င်းတို့ တပ်ဖွဲ့အား ကျပ်သိန်း (၇၀၀) ထောက်ပံ့ရန် ဆက်ကြေးတောင်း ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

“ သူတို့ပြောတာကတော့ ဆက်ကြေးကောက်တာ မဟုတ်ဘူး။ ပြည်သူတွေဆီကနေ ခဏချေးငှားတဲ့သဘောတဲ့။ သူတို့ပြောလည်တဲ့အခါ ပြန်ဆပ်မယ်လို့ ပြောတယ်။ ကျွန်တော် သိရသလောက်တော့ တောင်းထားတဲ့ပိုက်ဆံကို ခုထိမပေးရ သေးဘူး” ဟု ရာမညလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့အကြောင်း သိရှိသူ ရေးတောင်ပိုင်းသားတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ရာမညလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့က အဆိုပါကျေးရွာ (၂) ရွာထံမှ ငွေကြေးတောင်းခံမှုနှင့်ပတ်သက်သည့် ဗီဒီယိုဖိုင် တစ်ခု လည်း လူမှုကွန်ရက်တွင် ပျံ့နှံ့လျက်ရှိသည်။

“ကျွန်တော်တို့ လူ (၉) ယောက်၊ စစ်ဝတ်စုံအပြည့်နဲ့ ဟံင်နဲ့ ကော့လှိုင်းရွာတွေကို ဝင်ရောက်ခဲ့တယ်။ ကျေးရွာဥက္ကဋ္ဌ ရော ရွာဦးကျောင်းဆရာတော်တွေပါ ဖိတ်ခေါ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော် တို့က ဆက်ကြေးကောက်တာ မဟုတ်ဘူး။ ခေတ္တခဏ ချေးငှား တာလို့ ဆရာတော်နဲ့ လူငယ်အဖွဲ့တွေကို ရှင်းပြခဲ့တယ်။ ပြောလည် တဲ့နေကျရင် ယူထားတာကို ပြန်ဆပ်မယ်။ လက်နက်ဝယ်ဖို့ ဝိုက် ဆံမလောက်လို့ ချေးငှားတာ၊ ဆက်ကြေးကောက်တာ မဟုတ် ဘူး” ဟု ရာမညလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့က ပြီးခဲ့သည့်ဧပြီလ (၁၆) ရက်နေ့တွင် လူမှုကွန်ရက်မှတစ်ဆင့် ရှင်းလင်းထားသည်။

ဟံင်ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကို ရာမညလက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့များက ဗုံးဖောက်ခွဲပြီး ဝင်ရောက်စီးနင်းပြီးနောက် စစ်တပ် က ကားနှစ်စီးစာအင်အားဖြင့် ဟံင်ကျေးရွာအတွင်း ဝင်ရောက်

စစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

“အခုတော့ ဘာမှမဖြစ်တော့ဘူး။ သင်္ကြန်ရေလည်းပုံမှန် ဆော့နေကြတာပဲ။ ကျွန်ုပ်မင်ပလော့ဘုရားပွဲလည်း ကျင်းပနေ တာပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဂီတပွဲတော့ ဖျက်လိုက်ရတာပေါ့။ ဘုရားတောင် ပေါ်တက်တဲ့သူတွေကတော့ အရင်လိုပဲ တက်နေကြတာပဲ။ အထိတ်တလန့်ဖြစ်တာ မရှိပါဘူး” ဟု ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါ သည်။

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ် တွင် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အသစ်များ ပေါ်ပေါက်လာပြီး ပြည်သူများ ထံမှ ဆက်ကြေးကောက်ခံမှုများလည်း ဖြစ်ပွားလာသည်။

မော်လမြိုင်တွင် စက်သုံးဆီ ပြတ်လပ်၊ အငှားယာဉ်မောင်းသူများ အကြပ်တွေ့

စက်သုံးဆီ ဝယ်ယူရန်အတွက် တန်းစီနေရစဉ် (မန္တလေး)

ဧပြီ ၂၀၊ ၂၀၂၂

စစ်ကောင်စီက အမေရိကန်ဒေါ်လာရောင်းဝယ်မှုကို ထိန်းချုပ်လိုက်သဖြင့် စက်သုံးဆီဝယ်ယူတင်သွင်းရာတွင်အခက်အခဲဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ စက်သုံးဆီတင်သွင်းမှုကြန့်ကြာနေသဖြင့် ပြည်တွင်းတွင် စက်သုံးဆီပြတ်လပ်မှု ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

မွန်ပြည်နယ်တွင်လည်း စက်သုံးဆီပြတ်လပ်မှုရှိလာသဖြင့် မော်လမြိုင်မြို့ရှိစက်သုံးဆီအရောင်းဆိုင်များက စက်သုံးဆီများကို အချိန်ပိုင်းဖြင့်သာ ရောင်းချပေးနိုင်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုလာသည်။

“တစ်နေ့ကုန်ရောင်းပေးဖို့ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ မနက် (၆) နာရီကနေ နေ့လည် (၁၁) နာရီအထိပဲ ရောင်းပေးသွားမယ်။ ဆီခွဲတမ်းအပေါ်မူတည်ပြီးတော့ပဲ ရောင်းသွားမယ်။ ပုံမှန်ခွဲတမ်းပြန်ရမှပဲ အရင်အတိုင်းပြန်ရောင်းသွားမယ်” ဟု စက်သုံးဆီအရောင်းဆိုင်တစ်ခုမှ တာဝန်ရှိသူက ပြောပါသည်။

စက်သုံးဆီပြတ်လပ်သွားခြင်းကြောင့် ဈေးနှုန်းထပ်မံမြင့်တက်လာသည်သာမက စက်သုံးဆီဝယ်ယူနိုင်ရန် အချိန်ကြာမြင့်စွာ တန်းစီရသည်များလည်း ဖြစ်လာသည်။

“အခုက ဆီဈေးတက်တာတင် မဟုတ်တော့ဘူး။ ဆီရဖို့အတွက် အစောကြီးထပြီး တန်းစီနေရတဲ့အနေအထားဖြစ်သွားပြီ” ဟု မော်လမြိုင်မှ သုံးဘီးယာဉ်မောင်းတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

စက်သုံးဆီပြတ်လပ်မှုနှင့် လွယ်ကူစွာဝယ်ယူနိုင်ခြင်း မရှိမှုတို့ကြောင့် အငှားယာဉ်မောင်းများနှင့် ကုန်စည်ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ အခက်အခဲဖြစ်လာပြီး အငှားယာဉ်မောင်းအချို့ အလုပ်အကိုင်ဆုံးရှုံးမှုများလည်း ရှိလာသည်။

“ တစ်နေ့လုပ်တစ်နေ့စားသူတွေ ဆိုင်ကယ် ကယ်ရီ သမားတွေ သုံးဘီးယာဉ်သမားတွေ ပို့ဆောင်ရေးသမားတွေတော့ ဒုက္ခရောက်ပြီပေါ့” ဟု အငှားယာဉ်မောင်းတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးတွင် စက်သုံးဆီဝယ်ယူရန်အတွက် တန်းစီနေသည့် ကားတန်းကြီးများ၏ ဓာတ်ပုံများ လူမှုကွန်ရက်တွင် ပျံ့နှံ့လာပြီးနောက်ပိုင်း စက်သုံးဆီများကို ပုံမှန်အတိုင်းအကန့်အသတ်မရှိ ရောင်းချပေးမည်ဟု စက်သုံးဆီအရောင်းဆိုင်များက ပြန်လည်ကြေညာလာသည်များလည်း ရှိသည်။

“ တစ်နေ့လုပ်တစ်နေ့စားသူတွေ ဆိုင်ကယ် ကယ်ရီ သမားတွေ သုံးဘီးယာဉ်သမားတွေ ပို့ဆောင်ရေးသမားတွေတော့ ဒုက္ခရောက်ပြီပေါ့ ”

ကျောင်းထွက်နှုန်းမြင့်မားလာသည်နှင့်အတူ ကလေးလုပ်သားများလည်း များပြားလာ

ဧပြီ ၂၀၊ ၂၀၂၂

COVID-19 ကူးစက်ရောဂါနှင့် အာဏာသိမ်းမှုကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် စာသင်ကျောင်းများကို (၂) နှစ်နီးပါး ပိတ်သိမ်းထားရသဖြင့် ကျောင်းထွက်နှုန်း မြင့်မားလာသည်ဟု သိရသည်။ နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့် ကလေးလုပ်သားများလည်း ပိုမိုများပြားလာသည်။

မိဘများ၏ စားဝတ်နေရေး အခက်အခဲများကြောင့် ကလေးသူငယ်များသည် မိမိတို့၏ဇာတိဒေသကို စွန့်ခွာကာ ရာဘာခြံများ၊ ရာဘာစက်ရုံများ၊ အထပ်သားစက်ရုံများ၊ စားသောက်ဆိုင်များနှင့် ဈေးဆိုင်များတွင် အလုပ်သမားအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နေကြသည်ကို တွေ့မြင်နေရသည်။

"အသက်မပြည့်သေးတဲ့ ကလေးအရွယ်လုပ်သားတွေကို နေရာတော်တော်များများမှာ တွေ့နေရတယ်။ လစာတွေကလည်း ရသင့်သလောက်မရဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူတို့အတွက်က ဒီအခြေအနေကိုပဲ ကျေနပ်နေရတယ်။ တစ်ချို့ကျတော့လည်း လစာရယ်ဘာရယ်မဟုတ် ပေးသလောက်ပဲ ရနေတာမျိုးတွေရှိတယ်" ဟု အလုပ်သမားဖူလုံရေး လှုပ်ရှားနေသူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

မွန်ပြည်နယ် မုဒုံမြို့နယ်ရှိ အသေးစားလုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် ဈေးဆိုင်များတွင် အသက် (၁၈) နှစ်အောက် ကလေးလုပ်သားများကို အသုံးပြုနေပြီး အလုပ်ချိန်ပိုမိုခိုင်းစေခြင်းများနှင့် လုပ်အားခခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းများကိုလည်း အလုပ်ရှင်များက ကျူးလွန်နေကြောင်း မွန်လူထုအသံက သိရှိထားသည်။

"အရပ်သားအစိုးရလက်ထက်ကစပြီး) လူငယ်အတော်များများ ပညာတတ်မှုနုန်း မြင့်တက်လာတယ်။ ဒါပေမဲ့ (ခုချိန်မှာတော့) အသက်မွေးမှုပြဿနာနဲ့ စာသင်ကျောင်းတွေမှာ လုံခြုံမှုမရှိတဲ့ ပြဿနာတွေကြောင့် ကလေးတွေက စာသင်ကျောင်းကနေ ထွက်ခွာသွားနေရတယ်" ဟု ကျောင်းဆရာတစ်ဦးဖြစ်သူ နိုင်ထောနိုင်က ပြောပါသည်။

အာဏာသိမ်းပြီးနောက် စစ်တပ်က စာသင်ကျောင်းများတွင် တပ်စွဲထားခြင်း၊ ကျောင်းအနီးအနားတစ်ဝိုက်တွင် ဗုံးပေါက်ကွဲမှုများ မကြာခဏဖြစ်ပွားနေခြင်းတို့ကြောင့် စာသင်ကျောင်းသည် ၎င်းတို့၏ကလေးများအတွက် လုံခြုံမှုပေးနိုင်သည့်နေရာ မဟုတ်ဟု ကျောင်းသားမိဘများက ထင်မြင်ယူဆနေကြသည်။

၎င်းပြင် အရည်အချင်းရှိသည့်ဆရာဆရာမများက အာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်သည့်အနေဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်ဝင်ရောက်ရန် ငြင်းဆန်ထားခြင်းကြောင့် စာသင်ကျောင်းများအနေဖြင့် အရည်အသွေးပြည့်မီသည့် သင်ကြားရေးကို ပေးအပ်နိုင်ရန်ခက်ခဲနေကြောင်းလူအခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

ခဲလျက်ရှိသည်။

စာသင်ခန်းနှင့် အချိန်ကြာမြင့်စွာ ဝေးကွာနေခြင်းကြောင့် ကလေးသူငယ်အများစုမှာ ပညာရေးကို ငြီးငွေ့လာကြပြီး အသက်မပြည့်ခင် လုပ်ငန်းခွင်ဝင်ရောက်ရန် ပိုမိုအားသန်လာကြသည်။

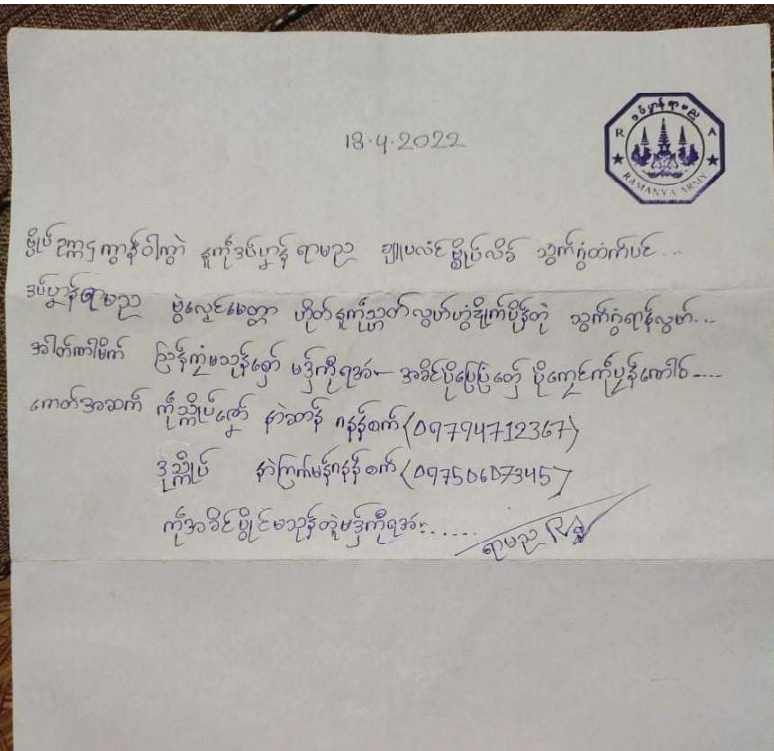
"ကျောင်းမသွားရတော့ ကလေးတွေက အားနေတာ၊ အားနေတော့ တစ်ချို့မိဘတွေက မြဲအလုပ်၊ လုပ်ခွင့်ပြုလိုက်တယ်။ ကလေးအများစုက ရာဘာခြံမှာ သွားလုပ်နေတာ များတယ်" ဟု တနင်္သာရီတိုင်း ရေဖြူမြို့နယ်မှ ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဦးစီးဌာနက ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေသည့် နှစ်စဉ်လုပ်သားအင်အားစစ်တမ်းအစီရင်ခံစာတွင် ပြည်တွင်းလက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရမှု၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် လူမှုစီးပွားကြပ်တည်းမှုများက ကလေးများကို စာသင်ကျောင်းမှ ထွက်ခွာကာ ကလေးလုပ်သားအဖြစ် လုပ်ကိုင်စေရန် တွန်းအားပေးလျက်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

ကျေးလက်ဒေသတွင် ကလေးဦးရေ၏ (၃၀) ရာခိုင်နှုန်းနှင့် မြို့ပြဒေသတွင် (၂၀) ရာခိုင်နှုန်းတို့သည် ကလေးလုပ်သားအဖြစ် လုပ်ကိုင်နေကြရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးသူငယ်ဦးရေ (၁၂) သန်းကျော်ရှိသည့်အနက် ကလေးဦးရေ (၆) သန်းကျော်သည် ကလေးလုပ်သားအဖြစ် စေခိုင်းခံနေရပြီး ၎င်းတို့အနက် (၄) သန်းကျော်သည် အန္တရာယ်ရှိသောလုပ်ငန်းခွင်တွင် လုပ်ကိုင်နေကြောင်း သိရသည်။

နိုင်ချန်းခေါင်းဆောင်သည့် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့က ရေးမြို့နယ်တောင်ပိုင်းကျေးရွာများထံမှ ဆက်ကြေးဆက်တိုက်ကောက်ခံလာ

ဧပြီ ၂၃၊ ၂၀၂၂

မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ်တောင်ပိုင်းတွင် အခြေပြု လှုပ်ရှားလျက်ရှိသည့် နိုင်ချန်းဦးဆောင်သည့် ရာမညတပ်မတော် (Ramanya Army) အမည်ရှိ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့သည် ယခုရက်ပိုင်းအတွင်း ရေးမြို့နယ်တောင်ပိုင်းနှင့် ရေဖြူမြို့နယ်ရှိ ကျေးရွာများထံမှ ဆက်ကြေးတောင်းခံမှုများ ဆက်တိုက်ပြုလုပ်လာလျက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။

ပြီးခဲ့သည့်ဧပြီလ(၇)ရက်နေ့တွင်ရေးမြို့နယ်တောင်ပိုင်းဟံဂံကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ကော့လှိုင်းကျေးရွာ ရွာဦးဘုန်းတော်ကြီးထံသို့ စာပေးပို့ကာ ဆက်ကြေးတောင်းခံခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ထို့နောက် ဧပြီလ(၁၈) ရက်နေ့တွင် ရေးမြို့နယ်တောင်ပိုင်း အဘော်ကျေးရွာနှင့် ရေဖြူမြို့နယ်ရှိ ပေါက်ပင်ကွင်းကျေးရွာတို့ထံ စာပေးပို့ပြီး ဆက်ကြေးထပ်မံ တောင်းခံလာကြောင်း သိရသည်။

"သင်္ကြန်ပြီးလို့ ရက်ပိုင်းလောက်မှာပဲ ရေးမြို့နယ်အဘော်နဲ့ ရေဖြူမြို့နယ် ပေါက်ပင်ကွင်းကျေးရွာက ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေကို စာထပ်ပို့(ပြီး ပိုက်ဆံတောင်း)ထားတယ်ဆိုပြီး

ကြားနေရတယ်" ဟု ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။
ရေးမြို့နယ်တောင်ပိုင်းဟံဂံကျေးရွာမှ ကျပ်သိန်း (၅၀၀)၊ ကော့လှိုင်းကျေးရွာမှ ကျပ်သိန်း (၂၀၀)၊ အဘော်ကျေးရွာမှ ကျပ်သိန်း (၄၀၀)နှင့် ရေဖြူမြို့နယ် ပေါက်ပင်ကွင်းကျေးရွာမှ ကျပ်သိန်း (၁၅၀) တောင်းခံထားကြောင်း သိရသည်။

"ငွေတောင်းတဲ့စာကို (ပေါက်ပင်ကွင်း)ရွာဥက္ကဋ္ဌကိုလာပေးထားတယ်ထင်တယ်။ ရွာသားတွေလည်း စိုးရိမ်နေကြတယ်။ ဒီဒေသက အရင်ကတော့ အေးအေးချမ်းချမ်းပါပဲ။ အခုမှ ပူလောင်လာတာ။ (နိုင်ချန်းတို့)အဖွဲ့တွေကလည်း ဒီဒေသ တစ်ဝိုက်မှာပဲ လှုပ်ရှားနေကြတာပါ" ဟု ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

တောင်းခံထားသည့်ငွေကြေးများကို (၅) ရက်မှ (၇) ရက်အတွင်း လာရောက်ပေးဆောင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း တောင်းခံစာတွင် ဖော်ပြထားပြီး ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူနိုင်ချန်းနှင့် ဒုခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူ၏ ဖုန်းနံပါတ်များကိုလည်း တောင်းခံစာတွင်ဖော်ပြထားသည်။

လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့က ထိုသို့ငွေကြေးတောင်းခံလာခြင်းကြောင့် ဒေသခံပြည်သူများက စိုးရိမ်ကြောက်လန့်နေကြပြီး ဥယျာဉ်ခြံများသို့ သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်း မပြုလုပ်ရသည့်အပြင် ညဘက်အပြင်ထွက်ရန်လည်း ကြောက်ရွံ့နေကြသည်။

အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီလက်ထက် ခိုးယူလုယက်မှုများ ထူပြောလာ

မတ်လ ၁၊ ၂၀၂၂

စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းခဲ့သည်မှာ တစ်နှစ်ကျော် ကာလ ရှိခဲ့ပြီဖြစ်ပြီး စစ်ကောင်စီအုပ်ချုပ်မှုလက်ထက်တွင် ခိုးဝှက်လုယက်မှုအပါအဝင် ရာဇဝတ်မှုများ ထူပြောလာပြီးတရား ဥပဒေစိုးမိုးမှု လွန်စွာအားနည်းနေကြောင်း ဒေသခံများက မွန်လူ ထုအသံကို ပြောပါသည်။

မွန်ပြည်နယ်မြို့နယ်အတော်များများတွင် မော်တော် ဆိုင်ကယ် ခိုးယူခြင်း၊ ခြံတွင်စိုက်ပျိုးထားသည့် သစ်သီးဝလံများ ခိုးယူခြင်းစသည့် ရာဇဝတ်မှုများကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းပင် ကျူးလွန်နေကြသည်ဟု ဆိုသည်။

"ကိုယ့်မျက်စိရှေ့မှာပဲ ဆိုင်ကယ်တွေ အခိုးခံနေရတယ်။ ဟိုနား ဒီနား အခိုးခံနေရတာတွေ များလာတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြို့နယ်မှာဆို ဆိုင်ကယ်တွေက နေ့တိုင်းလိုလို အခိုးခံနေရတယ်" ဟု မုဒုံမြို့နယ် ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းက လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ဆိုင်ကယ်ခိုးယူမှု အဖြစ်အများဆုံးမြို့နယ်များမှာ မော်လမြိုင်၊ မုဒုံနှင့် ရေးမြို့နယ်များ ဖြစ်ပြီး ညဘက်အချိန်သာမက နေ့ခင်းဘက်အချိန်များတွင်ပါ ခိုးယူခံနေသည်ဟု သိရသည်။

ခိုးမှုကျူးလွန်သူများကို သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များက ဖမ်းဆီးအရေးယူနိုင်ခြင်း မရှိသဖြင့် ခိုးမှုများ တစ်နေ့တစ်ခြား များပြားလာလျက်ရှိသည်။

"ဈေးဝယ်ဖို့ဆိုပြီး ဆိုင်ကယ်ကို ဈေးကြီးရှေ့မှာ ရပ် ထားခဲ့တာ၊ နေ့ခင်းကြောင်တောင်ကို ယူပြေးသွားတယ်။ ယူပြေး သွားတာ တွေ့နေပေမယ့် ဘာမှလုပ်မရဘူး။ ပြေးလိုက်တာ မမီဘူး။ သက်ဆိုင်ရာကို သွားတိုင်ပြန်တော့လည်းဘာမှမထူး ဘူး။ ဒီနေ့အထိ ဘာသတင်းမှ မရဘူး" ဟု သံဖြူရပ်မြို့နယ်မှ ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ဆိုင်ကယ်ခိုးယူမှုများအပြင် ဥယျာဉ်ခြံများတွင် စိုက်ပျိုး ထားသည့် ကွမ်းသီးအစရှိသည့် သစ်သီးဝလံများကိုလည်း ခိုး ယူနေကြောင်း ရေးမြို့နယ်များက ပြောပါသည်။

"ကျွန်တော်တို့ကွမ်းသီးခြံဆို တစ်ချက်လေးတောင် မျက်နှာလွှဲလို့မရဘူး။ အခိုင်လိုက်ကို ခိုးတာ၊ ခူးမရဘူးဆို အပင်လိုက်ရတ်လိုက်တာလည်း ရှိတယ်။ သူခိုးတွေက များလာ တယ်။ တစ်ခါမှလည်း ဖမ်းမမီဘူး။ ရွာလူကြီးတွေ သွားတိုင်ရင် လည်း ဘာမှလုပ်မပေးဘူး" ဟု ရေးတောင်ပိုင်းမှ ကွမ်းသီးခြံပိုင် ရှင်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

မွန်ပြည်နယ်ရှိ ကျေးရွာများတွင် ရပ်ရွာလုံခြုံရေး အတွက်ဟုဆိုကာ စစ်တပ်က ကင်းလှည့်လည်စစ်ဆေးမှုများကို ညဘက်ပိုင်းတွင် ပြုလုပ်နေသော်လည်း ဆိုင်ကယ်နှင့် သစ်သီး ဝလံများ ခိုးယူခံရမှုများမှာ မြင့်တက်နေဆဲဖြစ်သည်။

စစ်ကောင်စီအုပ်ချုပ်မှုကာလအတွင်း မွန်ပြည်နယ်တွင် သာမက အခြားမြို့ကြီးများတွင်လည်း ခိုးယူလုယက်မှုများ၊ ရာဇ ဝတ်မှုများဖြစ်ပွားမှု မြင့်တက်လာပြီး တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု ပျက်ပြား လျက်ရှိကြောင်း သတင်းများအရ သိရှိရသည်။

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

၂၀၁၀ မတိုင်ခင် စစ်အစိုးရလက်ထက်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသွားသကဲ့သို့ ခံစားနေရကြောင်း ဒေသခံပြည်သူများက ပြောဆို

မိဘပြည်သူများသို့ အသိပေးကြေညာခြင်း

အသက် (၁၆) နှစ်နှင့်အထက် အကျိုးဝင်သူများအား ဥပဒေအရ ကိုင်ဆောင်သင့်သည့် ကတ်တစ်မျိုးမျိုးထုတ်ပေးရေးအတွက် “ပန်းခင်း” စီမံချက်ဖြင့် ရုံးတွင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ လိုအပ်သည့်နေရာများတွင် တစ်အိမ်တက်ဆင်း ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းများအား (၃-၅-၂၀၂၁) မှ (၃-၁၁-၂၀၂၂) နေ့အထိ နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးတွင် နေ့စဉ်ရက်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

ယခုအခါ လိုအပ်ချက်အရ ပြည်သူများအနေဖြင့် ခရီးသွားလာရာတွင်လည်း ကောင်း၊ တည်းခိုနေထိုင်ရာ နေရာများတွင်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံသားကတ် (မှတ်ပုံတင်) ပြသဆောင်ရွက်ရသည့် လုပ်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း တရားဝင် ထုတ်ပေးထားသော နိုင်ငံသားကတ်(မှတ်ပုံတင်)အား (၁-၄-၂၀၂၂) နေ့ (၀၆:၀၀) နာရီမှစ၍ ပြသစစ်ဆေးခံရမည်ဖြစ်ပါသည်။

နေ့စဉ်ရက်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးနေမှုကြောင့် နိုင်ငံသားကတ် (မှတ်ပုံတင်) အစား ထောက်ခံစာများအားပြသ၍ ခရီးသွားလာခြင်း၊ အစစ်ဆေးခံခြင်းများအား ခွင့်ပြုတော့မည်မဟုတ်ပါ။

နိုင်ငံသားကတ် (မှတ်ပုံတင်) အတူ ကိုင်ဆောင်ခြင်းနှင့် ကတ်အပိုထားရှိ ကိုင်ဆောင်ခြင်းများသည် တည်ဆဲဥပဒေများအရ ပြစ်မှုမြောက်ပါကြောင်းလည်း အသိပေးအပ်ပါသည်။

လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန

မြန်းမှုများ တင်းကြပ်နေပြီး မသင်္ကာပါက ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းမှုများ ပြုလုပ်နေသည့်အပြင် ဖမ်းဆီးပြီးနောက်ပိုင်းလည်း မိသားစုဝင်များနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်းကို ခွင့်မပြုချေ။

“အသွားလည်း အစစ်ခံရတယ်၊ အပြန်လည်း အစစ်ခံရတယ်၊ အရင်ခေတ်တုန်းကလိုပေါ့၊ အခုလည်း မှတ်ပုံတင်စစ်မယ်ဆိုပြီး လာပြန်ပြီ၊ နောက်ဘာထပ်ဖြစ်ဦးမလဲဆိုပြီး စိုးရိမ်နေရတယ်” ဟု မုဒုံမြို့ပေါ်မှ ဆိုင်ရှင်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကဒ်ပြားများကို “ပန်းခင်းစီမံချက်” အနေဖြင့် ၂၀၂၁ မေလ (၅) ရက်နေ့မှ ၂၀၂၂ နိုဝင်ဘာလ (၃) ရက်နေ့အထိ နိုင်ငံတဝန်းလုံးတွင် ဆောင်ရွက်ပေးနေသဖြင့် မှတ်ပုံတင်အစား ထောက်ခံစာများ ပြသ၍ ခရီးသွားလာခြင်း၊ အစစ်ဆေးခံခြင်းများကို ခွင့်ပြုတော့မည်မဟုတ်ကြောင်း စစ်ကောင်စီလက်အောက်ခံ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနက ထုတ်ပြန်ထားသည်။

“အရင်ရက်(၁၀၀)စီမံချက်တုန်းကလည်း ကျွန်မမောင်လေးကို မှတ်ပုံတင်သွားလုပ်ပေးတော့ လဝကရုံးက အကြမ်းဖက်မှုနဲ့မပတ်သက်တဲ့အကြောင်း ထောက်ခံစာကို (ရဲစခန်းဆီမှာ) သွားယူခိုင်းတယ်၊ ကျွန်မတို့လည်း ဒီအခြေအနေမှာ (အစိုးရဌာနတွေနဲ့) အချုပ်အယှက်မဖြစ်ချင်လို့ (ဒီအတိုင်းပဲ) ပြန်လာလိုက်တယ်၊ အခု ပန်းခင်းစီမံချက်အကြောင်းတော့ ဘာမှ မကြားရသေးဘူး” ဟု သံဖြူဇရပ်မြို့နယ်မှ ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာ မှတ်ပုံတင် မရှိဘဲ မဲပေးသူ (၄.၆) သန်း ရှိခဲ့ကြောင်း စိစစ်တွေ့ရှိသည်ဟု အကြမ်းဖက်စစ်ခေါင်းဆောင် မင်းအောင်လှိုင်က ပြောဆိုခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်း လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနက “ပန်းခင်းစီမံချက်” ကို စတင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

တစ်နှစ်ခွဲကြာမြင့်မည့် အဆိုပါစီမံချက်အတွင်း မှတ်ပုံတင် (၃.၈) သန်းကျော် ထုတ်ပေးမည်ဟု ဝန်ကြီးဌာနကထုတ်ပြန်ထားသည်။

မတ် ၈၊ ၂၀၂၂

လာမည့် ၂၀၂၂ ဧပြီလ (၁) ရက်နေ့မှစတင်ပြီး ခရီးသွားရာတွင်လည်းကောင်း၊ တည်းခိုရာတွင်လည်းကောင်း နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကဒ်ပြား(မှတ်ပုံတင်)ကို ပြသရမည်ဖြစ်ပြီး မှတ်ပုံတင်အစား (ရပ်/ကျေးအထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနက ထုတ်ပြန်ပေးသည့်)ထောက်ခံစာများကို ပြသ၍ ခရီးသွားခြင်း၊ တည်းခိုခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာအမှုကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို လက်ခံမည်မဟုတ်ကြောင်း လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနက မတ်လ (၅) ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာလိုက်သည်။

“ခဏနေ ငုံးပေါက်ပြန်ပြီ၊ ခဏနေ လူအသတ်ခံရပြန်ပြီ၊ အဲလိုဖြစ်နေတဲ့အခြေအနေမှာ မှတ်ပုံတင်စစ်မယ်ဆိုပြီး နောက်တစ်မျိုး လာပြန်ပြီ၊ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်ခင်က စစ်အစိုးရခေတ်လိုမျိုး ပြန်ဖြစ်သွားပြီ” ဟု မုဒုံမြို့နယ်မှ ဆန်ကုန်သည်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် လမ်းခရီးတလျှောက် စစ်ဆေးမေး

ရေးမြို့နယ်တွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား (၁) ယူနစ်ကို (၉၀၀) ကျပ် ပေးဆောင်နေရ

မတ် ၄၊ ၂၀၂၂

မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရကဖြန့်ဝေသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို ရရှိခြင်း မရှိသဖြင့် ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများက ဖြန့်ဖြူးရောင်းချသည့်ဓာတ်အားများကိုသာ ဝယ်ယူသုံးစွဲနေရသည်။ ယခုမတ်လဆန်းမှစ၍ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား (၁) ယူနစ်ကို ငွေကျပ် (၉၀၀) နှုန်းဖြင့် စတင်ကောက်ခံမည် ဖြစ်ကြောင်း ရေးမြို့နယ်လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးကော်မတီထံမှ သိရှိရသည်။

စက်သုံးဆီဈေးနှုန်းမြင့်မားလာခြင်းကြောင့် ပြီးခဲ့သည့် လတွင် ဓာတ်အား (၁) ယူနစ်လျှင် (၈၀၀) ကျပ် ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့်အပြင် ယခုလမှစ၍ (၉၀၀) ကျပ်အထိ တိုးမြှင့်ကောက်ခံတော့မည်ဖြစ်သည်။

"ရေးမြို့ပေါ်မှာတော့ ညွှန်ကြားစာထုတ်ထားပြီးပြီ၊ ဒီမတ်လကနေစပြီးတော့ (၁) ယူနစ်ကို (၉၀၀) ကျပ်နှုန်းနဲ့ ကောက်ခံသွားမယ်တဲ့" ဟု ရေးမြို့နယ်လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးကော်မတီ၏ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ပေးဆောင်ရသည့်နှုန်းထားနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ဓာတ်အားတစ်ယူနစ်လျှင် (၅၀) ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပိုမိုပေးဆောင်လာရခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။

"ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်ကဆို စက်သုံးဆီဈေးက တစ်လီတာကို

(၆၀၀) (၈၀၀) ကျပ်ပဲဆိုတော့ (ဓာတ်အား)တစ်ယူနစ်ကို (၃၀၀) (၄၀၀) ပဲ ပေးရတယ်။ နောက်တော့ ဆီဈေးတွေကလည်း တက်လာတော့ ဓာတ်အားလည်း လိုက်တက်လာတယ်။ (၄၀၀) ကနေ (၅၀၀) တက်လာတာ (၈၀၀) အထိ ဖြစ်လာ တယ်။ ခုတော့ ဒီလကစပြီးတော့ တစ်ယူနစ် (၉၀၀) ဖြစ်လာတာပဲ" ဟု ကျေးရွာများမီးလင်းရေးအတွက် ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးနေသူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ရေးမြို့ပေါ်တွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား (၁) ယူနစ်အတွက် ငွေကျပ် (၉၀၀) ပေးချေရချိန်တွင် ရေးမြို့နယ်အတွင်းရှိ အချို့ကျေးရွာများတွင် (၁) ယူနစ်လျှင် ကျပ် (၁,၂၀၀) မှ (၁,၄၀၀) အထိ ပေးချေရမည်ဖြစ်ကြောင်းလည်း သိရသည်။

ဓာတ်အားခနှုန်းထား တိုးမြှင့်လာခြင်းကြောင့်ပုံမှန်သုံးစွဲသူအိမ်ထောင်စုများအနေဖြင့် တစ်လလျှင် ကျပ်နှစ်သောင်း (၂၀,၀၀၀)မှ သုံးသောင်း (၃၀,၀၀၀) အထိ ပေးချေနေရသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံးစွဲပြီး အလုပ်လုပ်နေရသည့် နေအိမ်များအနေဖြင့် တစ်လလျှင် ကျပ် ငါးသောင်း(၅၀,၀၀၀) မှ ခြောက်သောင်း(၆၀,၀၀၀) အထိ ပေးချေနေရပြီဖြစ်သည်။

မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ်တွင် Southern Myanmar Development (SMD) Company Limited၊ SEGAP Company Limitedနှင့် BFL Company Limited တို့က လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးရောင်းချပေးလျက်ရှိသည်။

လျှပ်စစ်မီးပြတ်တောက်ချိန် ပိုမိုကြာမြင့်လာသဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ရပ်နားရဖွယ်ရှိ

မတ် ၁၂၊ ၂၀၂၂

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၂၂ ဖေဖော်ဝါရီလမှစ၍ အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီက လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို လုံလုံလောက်လောက်ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်ခြင်း မရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးတွင် အချိန်ကြာမြင့်စွာဓာတ်အားပြတ်တောက်မှုများ နေရာအနှံ့ဖြစ်ပွားနေသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအများစုသည် နိုင်ငံတော်ကဖြန့်ဖြူးသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို အမှီပြုပြီး လုပ်ကိုင်နေ ရခြင်းဖြစ်သဖြင့် ဓာတ်အားပြတ်တောက်ချိန် ကြာမြင့်ခြင်းနှင့် စက်သုံးဆီဈေးနှုန်း အဆမတန်မြင့်တက်လာခြင်းတို့က လုပ်ငန်းစုအတော်များကို ရပ်နားရန် ဖြစ်လာစေသည်။

“အခုတလော မီးပျက်ချိန်က ပိုများလာတယ်။ တစ်ခါပျက်ရင် (၆) နာရီဝန်းကျင်ပဲ။ အလုပ်လုပ်ဖို့ မီးစက်မောင်းရတယ်။ ဓာတ်ဆီဈေးကလည်း နေ့တိုင်းတက်နေတော့ ဒီအတိုင်းဆို ဆက်လုပ်ဖို့ အဆင်မပြေတော့ဘူး။ လုပ်ငန်းရပ်နားဖို့ စဉ်းစားနေရပြီ” ဟု မော်လမြိုင်မြို့မှ ဂဟေဆော်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

တရိပ်ရိပ်တက်လာသည့် စက်သုံးဆီဈေးသည်ယခုမတ်

လလယ်တွင် (၁) လီတာလျှင် ကျပ် (၂,၅၀၀) ဝန်းကျင်သို့ ရောက်ရှိလာပြီ ဖြစ်သည်။

“မီးပျက်ရင်တော့ မီးစက်မောင်းရတာပဲပေါ့။ ဒီဆီဈေးကလည်း နေ့တိုင်းတက်၊ မီးစက်ကလည်း နေ့တိုင်းမောင်းနေရတယ်။ ဈေးထပ်တင်ပြန်ရင်လည်း အလုပ်အပ်တဲ့သူ(ဝယ်သူ)တွေ ဘက်က မကိုက်တော့ဘူး။ ခုတောင်းနေတဲ့ဈေးတောင် တော်တော်များနေပြီ။ မီးလည်း ဒီလိုပဲ ဆက်ပျက်နေမယ်၊ ဆီဈေးလည်း ဒီလိုဆက်တက်နေမယ်ဆိုရင် အလုပ်နားဖို့အပြင် မရှိတော့ဘူး” ဟု ၎င်းလုပ်ငန်းရှင်က ဆက်ပြောပါသည်။

ဓာတ်အား မကြာခဏ အချိန်ကြာမြင့်စွာ ပြတ်တောက်ခြင်း၊ စက်သုံးဆီဈေး အဆမတန်မြင့်တက်လာခြင်းတို့ကြောင့် အထွေထွေကုန်ဈေးနှုန်းလည်း မြင့်တက်လာသဖြင့် ပြည်သူလူထုအများစုမှာ အလွန်အမင်းခက်ခဲကြပ်တည်းလျက်ရှိသည်။

ဓာတ်အားပြတ်တောက်ခြင်းနှင့် ရေအလှူရှင်မရှိခြင်းတို့ကြောင့် သောက်သုံးရေအခက်အခဲ ဖြစ်

Photo from Than Lwin Times

မတ် ၂၉၊ ၂၀၂၂

သောက်သုံးရေရှားပါးသည့် နွေရာသီသို့ ရောက်ရှိလာ သည်နှင့်အတူ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား မကြာခဏပြတ်တောက်ခြင်း နှင့် သောက်သုံးရေလူဒါန်းဖြန့်ဝေပေးသည့် ပရဟိတအဖွဲ့များ မရှိခြင်းတို့ကြောင့် မွန်ပြည်နယ်ရှိ ဒေသအတော်များများတွင် သောက်သုံးရေအခက်အခဲ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။

"ရေအခက်အခဲဖြစ်နေတဲ့အချိန်မှာ မီးကလည်းနေ့ဝက် လောက်ပျက်တယ်။ အရင်နှစ်တွေမှာတော့ ရေအလှူပေးတဲ့ ပရဟိတအဖွဲ့တွေ မနည်းဘူး။ အခုတော့ အဲလိုတွေ မရှိတော့ဘူး။ လူမှုကိစ္စတွေကို ကူညီပေးနေတဲ့ ပရဟိတအဖွဲ့တွေမှာ ရှောင် တိမ်းနေရတာလည်း ရှိတယ်။ တစ်ချို့ဆို အဖမ်းခံရတာလည်း ရှိတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့ ကျွန်တော်တို့မှာ ရေအခက်အခဲက ပိုပြီး ဖြစ်နေတာ" မော်လမြိုင်မြို့ မြိုင်သာယာရပ်ကွက်နေ ပြည်သူတစ် ဦးက ပြောပါသည်။

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီ ဦးဆောင်သည့် အစိုးရလက်ထက်တွင် မီးဘေးရေဘေးဖြစ်သည်ဖြစ်စေ၊ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ ကပ်ရောဂါဖြစ် သည်ဖြစ် စေ ပရဟိတအဖွဲ့များ၊ လူငယ်အသင်းအဖွဲ့များက လာရောက်ကူ ညီပေးကြသည့်အပြင် လူမှုကိစ္စများဖြစ်သည့် သာရေးနာရေး များကို ကူညီပေးသည့် အသင်းအဖွဲ့များလည်း များစွာရှိသည်။

မွန်ပြည်နယ် မော်လမြိုင်၊ ဘီလူးကျွန်း(ချောင်းဆုံ)၊ မုဒုံနှင့် သံဖြူဇရပ်မြို့နယ်များတွင် ရေတွင်းရေကန်များခမ်းခြောက် လာသဖြင့် သောက်သုံးရေအခက်အခဲဖြစ်လျက်ရှိသည်။

"ပြည်သူတွေ ရေအခက်အခဲဖြစ်နေတာကို သိတာပေါ့ ဗျာ။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်လူတွေကလည်း ပြန်ကျဲနေတော့ (ရေအလှူ ပေးဖို့) ပြန်လုပ်မယ်ဆိုရင် လူပြန်စုရမယ်။ အဲလိုဆို စစ်တပ်က စစ်လားဆေးလား လုပ်ဦးမယ်။ သူတို့က စောင့်ကြည့်နေတော့ လူငယ်တွေလည်း မလှုပ်ရှားရဘူး။ အဲကြောင့်မို့ ရေအလှူပေးတဲ့ ပရဟိတအလုပ်တွေကို နားထားရတာ" ဟု မော်လမြိုင်မြို့မှ ရေအလှူပေးသည့်ပရဟိတအသင်းဝင်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ယခုနှစ်တွင် အထွေထွေကုန်ဈေးနှုန်းမြင့်တက်နေသ ဖြင့် ယခင်နှစ်က သောက်သုံးရေ (၁) ပေပါလျှင် ငါးထောင် (၅,၀၀၀) ကျပ် ကျသင့်ခဲ့သော်လည်း ယခုနှစ်တွင် ရေ (၁)ပေပါ ကို တစ်သောင်းခွဲ(၁၅,၀၀၀)ကျပ်အထိ ပေးဝယ်နေရကြောင်း သိရသည်။

အာဏာမသိမ်းမီ နှစ်များတွင် သောက်သုံးရေရှား ပါးသည့် နွေရာသီရောက်တိုင်း ပရဟိတအသင်းများနှင့် လူငယ် အသင်းအဖွဲ့များက သောက်သုံးရေလူဒါန်းခြင်းများကို သက်ဆိုင် ရာဒေသအသီးသီးတွင် တက်ကြွစွာလုပ် ဆောင်လေ့ရှိပြီး ဒေသခံပြည်သူများ၏ သောက်သုံးရေအခက်အခဲကို လျော့ပါး သက်သာစေခဲ့သည်။

မွန်ပြည်နယ်တွင် လျှပ်စစ်မီးကို တစ်ရက်လျှင် (၃) နာရီမှ (၆) နာရီအထိသာ ရရှိနေ

မတ် ၁၁၊ ၂၀၂၂

စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းပြီးတစ်နှစ်အကြာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြို့ကြီးများအပါအဝင် ဒေသအတော်များများ၌ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပြတ်တောက်မှု ဆိုးရွားလာလျက်ရှိရာ ယခု ၂၀၂၂ မတ်လတွင် မွန်ပြည်နယ်၌ တစ်နေ့လျှင် (၃) နာရီမှ (၆) နာရီအထိသာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိနေကြောင်း သိရသည်။

"မနက်မိုးလင်းတာနဲ့ မီးက ပျက်နေပြီ။ ထမင်းဟင်းလည်း မချက်ရဘူး။ ရေလည်း ပြတ်တယ်။ ည (၁) နာရီလောက် မီးလာတဲ့အခါဆိုရင် ထမင်းဟင်းချက်ပြုတ်တာ အကုန်လုပ်ထားရတယ်။ ဘယ်အချိန်ပြတ်မလဲ မသိနိုင်ဘူးလေ။ ခုဆို တစ်နေ့ကို (၃) နာရီ (၆) နာရီလောက်ပဲ သူတို့ပေးနေတယ်" ဟု မော်လမြိုင်မြို့ခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

၎င်းပြင် စစ်ကောင်စီက လာမည့် မတ်လ (၁၂) ရက်နေ့မှ (၁၈) ရက်နေ့အထိ ရက်သတ္တပတ်ကာလအတွင်း (၂၄) နာရီလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပြတ်တောက်မှု ဖြစ်မည်ဖြစ်ကြောင်း မတ်လ (၆) ရက်နေ့တွင် ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ထားသည်။

"မီးပျက်တဲ့အချိန်များလာတဲ့အတွက် ရွာမှာဆိုရင် ထင်းတွေ မီးသွေးတွေ ဝယ်ပြီး ချက်ရတယ်။ ညဘက်မီးထွန်းဖို့ဆိုလာပြားတွေ နေအိမ်တော်တော်များများက ဝယ်ထားတာတွေတယ်။ မီးစက်လည်း မဝယ်နိုင်ဘူး။ မီးစက်ရှိတဲ့အိမ်ကလည်း

အခုဓာတ်ဆီဈေးနဲ့ဆို (မီးစက်မောင်းဖို့) မတတ်နိုင်ဘူး" ဟု သံဖြူဇရပ်မြို့နယ်မှ ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

စစ်ကောင်စီအနေဖြင့် ဓာတ်အားဖြတ်တောက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး တိကျသေချာသည့် အချိန်ဇယားထုတ်ပြန်ပေးခြင်းမရှိသည့်အတွက် သောက်သုံးရေရရှိရေးနှင့် ကျန်းမာရေးပြဿနာများအပြင် မီးဘေးအန္တရာယ်ကိုပါ စိုးရိမ်နေရကြောင်း မြို့နေလူထုက ဝေဖန်နေကြသည်။

"တစ်ချို့က မိတာခ မပေးလို့ မီးပျက်တာလားဆိုပြီး မိတာခကို (၁) နှစ်စာလောက် သွားပေးကြတယ်။ ဒါပေမယ့် မိတာဆောင်ပြီးလည်း မီးက ပုံမှန်ပျက်နေတာပဲ" ဟု မော်လမြိုင်မြို့ခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

၎င်းပြင် စက်သုံးဆီဈေးနှုန်းသည်လည်း မတ်လ (၁၀) ရက်နေ့တွင် တစ်လီတာလျှင် (၂,၅၀၀) ကျပ်ဝန်းကျင်အထိ မြင့်တက်လာပြီး ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီကဖြန့်ဖြူးသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို ဝယ်ယူသုံးစွဲနေရသည့် ရေးမြို့နယ်မှ ပြည်သူများအနေဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား (၁) ယူနစ်လျှင် (၁,၂၀၀) ကျပ်မှ (၁,၄၀၀) ကျပ်အထိ ပေးချေနေရကြောင်း သိရသည်။

..... မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

ပြည်သူများအနေဖြင့် ကုန်ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်မှုဒဏ်အပြင် ခိုးမှု၊ လုယက်မှုများကိုပါ ကြုံတွေ့ခံစားနေရ

မတ် ၁၈၊ ၂၀၂၂

စစ်တပ်ကအာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်းနိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုများကြောင့် အထွေထွေကုန်ဈေးနှုန်း မြင့်တက်လာပြီး ပြည်သူများမှာ စားဝတ်နေရေး ကြပ်တည်းလာသည်။ ၎င်းပြင် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုပါ ပျက်ယွင်းလာသဖြင့် ခိုးမှုနှင့် လုယက်မှုများကို နေ့စဉ်နီးပါး ကြုံတွေ့နေရကြောင်း သိရသည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် မွန်ပြည်နယ် မော်လမြိုင်မြို့တွင် နေအိမ်ဖောက်ထွင်းမှုနှင့် ဆိုင်ကယ်လုယက်မှုများ အများအပြားဖြစ်ပွားနေပြီး ပြည်သူများမှာ ဆင်းရဲဒုက္ခမျိုးစုံနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသည်။

“မနေ့က နေ့ခင်းကြောင်တောင် အိမ်ဖောက်ခံရတယ်။ ကျွန်တော့်အိမ်ပြတင်းပေါက်ကို ဖျက်ပြီး ဝင်ခိုးသွားတာ။ သိန်း (၂၀) လောက်ပါသွားတယ်။ ကျွန်တော့်အိမ်ခြေရင်းလည်း ဖောက်ထွင်းခံရတယ်တဲ့။ နောက်ဆို တော်တော် သတိထားပြီး နေရတော့မယ်” ဟု နေအိမ်ဖောက်ထွင်းခံရသူ မော်လမြိုင်မြို့ခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

၎င်းပြင် ၎င်းအိမ်နှင့်ကပ်လျက် နေအိမ်ကလည်းတစ်နေ့တည်းတွင်ပင် ဖောက်ထွင်းခံရသည်ဟု သိရသည်။

“ကျွန်မယောက်ျားက အဲယားကွန်းပြင်ဆရာဆိုတော့ အိမ်မှာ အဲယားကွန်းပစ္စည်းတွေ တန်ဖိုးသိန်းချီ လှောင်ထားတာ။ အဲယားကွန်းအစုံလိုက် ယူသွားဖို့က မလွယ်ဘူးလေ။ စက်ပစ္စည်းတွေပဲ ယူသွားတယ်။ သူရိုးတွေက တော်တော်အတင့်ရဲလာကြတယ်။ ခုက ကုန်ဈေးနှုန်းတွေကလည်း အဆမတန်တက်ပြည်သူတွေ အကုန်လုံးကလည်း ကြပ်တည်းနေချိန်ဆိုတော့ သူရိုးကိစ္စကတော့ ဒီထက်ပိုဆိုးသွားဖို့ပဲ ရှိတယ်” ဟု နေအိမ်ဖောက်ထွင်းခံရသူ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ဆိုင်ကယ်ခိုးယူမှုများလည်း ဆက်တိုက်ဖြစ်ပွားနေသော်လည်း မည်သူ့ကို အားကိုးပြီး တိုင်ကြားရမည်ကို မသိကြောင်း မော်လမြိုင်မြို့ခံများက ညည်းတွားနေကြသည်။

“အခုတလော ဆိုင်ကယ်ပျောက်တယ်ဆိုတဲ့အသံတွေ တော်တော်ကြားနေရတယ်။ ဘယ်နေရာထားထား လုံခြုံမှုမရှိတော့ဘူး။ (ဆိုင်ကယ်က) လူနဲ့ နည်းနည်းအလှမ်းဝေးတာနဲ့ ပျောက်တော့တာပဲ။ လမ်းသွားရင်းဆိုင်ကယ်လုခံရတာလည်း ရှိတယ်။ ဒီမော်လမြိုင်မှာ ကိုယ်ဖြစ်ကိုယ်ခံပဲ။ ဘယ်သူ့ကိုမှ အားကိုးလို့မရတဲ့ အနေအထားရောက်နေပါပြီ” ဟု မော်လမြိုင်မြို့ခံပြည်သူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ဓာတ်အားခ မြင့်တက်လာချိန်တွင် လမ်းမီးခပါ ပေးဆောင်နေရသဖြင့် ပြည်သူများ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်နေ

မတ် ၂၂၊ ၂၀၂၂

ဟု လမိုင်းဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

စက်သုံးဆီ ဈေးနှုန်းမြင့်တက်လာသည်ဟုဆိုကာ မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ်အတွင်း လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးရောင်းချ လျက်ရှိသည့် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ဓာတ်အားခကို လစဉ်တိုးမြှင့်ကောက်ခံလျက်ရှိသည်။

Bedok ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် လက်ရှိအချိန်တွင် ဓာတ်အားခကို (၁) ယူနစ်လျှင် (၈၀၀) ကျပ်နှုန်းဖြင့် ကောက်ခံလျက်ရှိရာ လမ်းမီးခကို (၅) ယူနစ် သတ်မှတ်ထားသဖြင့် ဒေသခံများအနေ ဖြင့် လမ်းမီးခသပ်သပ် တစ်လလျှင် (၄,၀၀၀) ပေးချေနေရသည်။

မွန်ပြည်နယ်လမိုင်းမြို့နယ်ခွဲနှင့်ကော့ဒွတ်ကျေးရွာအနီး ဝန်းကျင်ကို ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရောင်းချလျက်ရှိသော Bedok Constrction & Engineering Co., Ltd. ဓာတ်အားခအပြင် လမ်းမီးခပါ အပိုဆောင်းကောက်ခံလျက်ရှိသဖြင့် **"တရားမျှတမှု မရှိကြောင်း"** လမိုင်းဒေသခံများက မွန်လူထုအသံကို ပြောပါသည်။

မိမိအိမ်ရှေ့တွင် လမ်းမီးတိုင်ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည် ဖြစ်စေ ကုမ္ပဏီကဖြန့်ဖြူးသည့်ဓာတ်အားကို ရယူသုံးစွဲသူအိမ် ထောင်စုတိုင်းက ပေးချေရမည်ဖြစ်သည်။

အဆိုပါကုမ္ပဏီကပေးဝေသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို ရယူသုံးစွဲသူ အိမ်ထောင်စုတိုင်းက သုံးစွဲသည့်ဓာတ်အားခအပြင် လမ်းမီးခဟုဆိုကာ ဓာတ်အား (၅) ယူနစ်ကို အပိုဆောင်းပေး ချေနေရသည်ဟု သိရသည်။

" တစ်ယူနစ်ကို သုံးလေးရာ ပေးနေရတုန်းကတော့ ဈေးကြီးပေမဲ့ နည်းနည်းသက်သာတယ် ပြောရမှာပေါ့။ အခု က တစ်ယူနစ်ကို (၈၀၀) (၉၀၀) ပေးနေတာဆိုတော့ လမ်းမီး ခသပ်သပ်ပဲ လေးငါးထောင် ကျနေပြီ။ မီးသုံးသူတွေအတွက် တော့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်လာတာပေါ့ဗျာ" ဟု ဓာတ်အားသုံးစွဲသူ တစ်ဦးက ညည်းညူပါသည်။

"လမ်းမီးကိစ္စကတော့ တောက်လျှောက်ပြဿနာ ဖြစ် လာတဲ့ ကိစ္စပဲ။ အများကြီးလည်း ပြောဆိုခဲ့ပြီးပြီ။ အရင်ကတော့ မိတာခ သိပ်မများတော့ လက်ခံနိုင်တဲ့အနေအထားပေါ့ဗျာ။ အခု မိတာခကို တိုးကောက်လာတဲ့အချိန်မှာ လမ်းမီးခကိုလည်း ယူနစ်နဲ့တွက်ပြီးကောက်တော့ ဘယ်လိုမှအဆင်မပြေတော့ဘူး"

Bedok ကုမ္ပဏီဘက်ကမူ စက်သုံးဆီဈေးဆက်လက်မြင့်တက်နေသဖြင့် ရှေ့လာမည့်လများတွင် ဓာတ်အားခများ ပိုမိုကောက်ခံရန်ရှိကြောင်း ပြောဆိုထားသည်။

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

ပရဟိတလူငယ်ကို စစ်တပ်က စစ်ကြောရေးတွင် သတ်ဖြတ်ပြီး လုံခြုံရေးတင်းကြပ်ထား၊ လမ်းသွားပြည်သူများ လုံခြုံမှုမရှိ

မတ် ၂၃၊ ၂၀၂၂

၂၀၂၂ မတ်လ (၁၈) ရက်နေ့တွင် ညနေအချိန်တွင် မွန်ပြည်သစ်ပါတီထိန်းချုပ်နယ်မြေအနီးရှိ မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ် ဝယ်ပေါင်ကျေးရွာတွင် ပစ်ခတ်မှုတစ်ခု ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

ဒေသခံပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့(People Defense Force - PDF)၏ မော်တော်ယာဉ်စက်ချိုယွင်းခွဲသဖြင့် ဝယ်ပေါင်ရွာထိပ်ရှိ စက်သုံးဆီဆိုင်တွင် ကားပြင်နေစဉ် စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များက ဝင်ရောက်ပစ်ခတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

"စစ်ကောင်စီက လာပပ်တဲ့အချိန်မှာ PDF (၅) ရောက်လောက် ရှိနေတယ်။ တစ်ယောက်တော့ ပွဲရင်းပြီး သေသွားတယ်။ နောက်တစ်ယောက်က ပေါင်မှ သေနတ်မှန် သွား တယ်။ နှစ်ယောက်အဖမ်းခံရပြီး တစ်ယောက်တော့ ပြေးလို့လွတ်သွားတယ်" ဟု ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ပေါင်တွင် သေနတ်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သူမှာ ကိုအောင်ခန့်ဟိန်းဟု သိရပြီး ၎င်းသည် ရေးမြို့နယ်တွင် ပရဟိတလုပ်ငန်းများကို စွမ်းစွမ်းတမံလုပ်ဆောင်ခဲ့သူအဖြစ် လူသိများသည်။ ၂၀၂၁ မတ်လတွင်မူစစ်ကောင်စီက၎င်းအားဖမ်းဝရမ်းထုတ်ခဲ့ပြီးနောက် ပိုင်း ၎င်းအနေဖြင့် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့တွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သည်ဟု ဒေသခံသတင်းအရင်းအမြစ်က ပြောပါသည်။

ဒက်ရာဖြင့် ဖမ်းဆီးခံခဲ့ရသူ ကိုအောင်ခန့်ဟိန်းကို စစ်တပ်က စစ်ကြောရေးစခန်းသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့ပြီး မတ်လ (၂၁) မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

ရက်နေ့တွင် သတ်ဖြတ်ခဲ့သည်။

"ကိုအောင်ခန့်ဟိန်းက ရေးမြို့ရဲ့ ပရဟိတသမားကောင်းတစ်ယောက်ပဲ။ သူက စည်းရုံးရေးအပိုင်းမှာ အရမ်းတော်တယ်။ ပြည်သူလူထုရဲ့အသံကို အလေးအနက်ထားသူတစ်ယောက်ပဲ။ သူလို ပရဟိတလူငယ်တစ်ယောက် ဆုံးရှုံးရတာ အရမ်းနုပြောမိတယ်။ စိတ်လည်း မကောင်းဘူး။ နောက်နောင် ဒီလိုမဖြစ်အောင် လူငယ်တွေ သတိထားနေထိုင်ပါ။ မပေါ်ဆင်ကြပါနဲ့လို့ ပြောလိုပါတယ်" ဟု နောက်သတင်းအရင်းအမြစ်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ပစ်ခတ်မှုဖြစ်ပွားပြီးနောက်ပိုင်း ခရီးသွားပြည်သူများ အပေါ် စစ်ကောင်စီက စစ်ဆေးရေးပိုမိုတင်းကြပ်လာပြီး ခရီးသွားပြည်သူများအနေဖြင့် လုံခြုံမှုမရှိဟု ခံစားနေရကြောင်း ဒေသခံသတင်းအရင်းအမြစ်များက ပြောပါသည်။

"အရင်ကတော့ ရေးမြို့တံတားကြီးထိပ်မှာပဲ စစ်တယ်။ ဝယ်ပေါင်မှာ ပစ်ခတ်မှုဖြစ်ပြီးနောက်ပိုင်း ကျုံ့လောင်းရွာနားအထိ ကို စစ်ဆေးရေးကို တင်းတင်းကြပ်ကြပ်လုပ်လာတယ်။ သွားရလာရတာ သိပ်တော့ လုံခြုံမှုမရှိတော့ဘူး" ဟု ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ပစ်ခတ်မှုမတိုင်မီ နှစ်ရက်သုံးရက်အလိုခန့်တွင် စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင် အင်အား (၇၀) ခန့်က ဝယ်ပေါင်ကျေးရွာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် နှစ်ညခန့်တည်းခိုသွားခဲ့သည်ဟု ဒေသခံများက ပြောပါသည်။

မွန်ပြည်လူအဖွဲ့ အရေးတော်ပုံအဖွဲ့

[illegible]

ပန်ဆင်တိုင်း

စိတ်ဝင်အားနည်းစွာဖြင့် ဝတ္တုအပူပိုင်းအပူပိုင်းကို အပူပိုင်းအပူပိုင်း အပူပိုင်းအပူပိုင်း

ရည်ရွယ်ချက်

- (၁) လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များ ပြည့်လုံလှစွာထုတ်ပြန်၊ ပြန်လည်သိရှိနိုင်စေရန်၊
(၂) လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြည့်လုံလှစွာကို မဏ္ဍာရပ်၊ လှုံ့ဆော်ရန်၊
(၃) လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် လုပ်ငန်းများတွင် ပြည့်လုံမှုက ပေးနိုင်မည်ဟုစောင့်ဆိုခြင်း။

အစဉ်ဆက်တိုက်သွေဖည်မှု၊ စေ့ငုံအကြံပြုစာ တောင်းခံခြင်း

မှန်ခပ်လေးစားအပ်ပါသည်။ အားတော်သွယ်တံ့သန့်ရှင်းစေပါ။

[illegible]

4. <http://www.pearsoned.com>

1150 hours

မိမိတို့အဖို့အရေးကြီးဆုံးအရာမှာ

Human Rights Foundation of Monland - Burma
P.O. Box 35,
Sangkhlaburi Post Office, Kanchanaburi 71240,
Thailand.